

Het College van Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Provincie Zuid - Holland
12 DEC. 2019
Datum Ontvangst

Telefoonnummer: 088 - 888 66 66 Datum: 10 december 2019 Referentie: ZH/RK/MvD/19.113
Faxnummer: 088 - 888 66 60

Betreft: **Begroting Agrarische Structuurversterking**

Geacht College,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de begroting van 2020 van de provincie Zuid-Holland zoals deze is vastgesteld door Provinciale Staten op 13 november 2019. In een begeleidende brief heeft u aangegeven dat u middels gesprekken met de Staten, inwoners en (maatschappelijke) partners de beleidsarme begroting van 2020 verder wil vormgeven. Als partners treden wij hierover graag met u in overleg.

LTO Noord en Stichting Kavelruil Zuid-Holland (hierna: SKZH) hebben geconstateerd dat in de begroting voor 2020 het subsidieplafond voor agrarische structuurversterking (lees: kavelruil) (voorlopig) op nul is gezet. Gezien de uitdagingen waar de landbouwsector mee te maken heeft en/of krijgt, achten wij het van wezenlijk belang dat het subsidieplafond van € 0 wordt verhoogd. Middels deze weg willen wij een aantal argumenten aandragen waarom wij van mening zijn dat het subsidieplafond voor agrarische structuurversterking moet worden verhoogd.

Agrarische Structuurversterking heeft in het verleden bewezen van meerwaarde te zijn en zal ook voor de toekomst noodzakelijk zijn. Grotere huiskavels en een meer geconcentreerde ligging van veldkavels zijn voordelen van kavelruil die zorgen voor een sterkere structuur van agrarische bedrijven. Daarnaast levert kavelruil ook nadrukkelijk een maatschappelijke meerwaarde op.

De landbouwsector staat voor grote uitdagingen. De sector maakt een transitie door en deze omslag wordt de komende jaren verder vormgegeven. Er zijn verschillende ontwikkelingen waarvoor vrijwillige planmatige kavelruil ook in de toekomst noodzakelijk is om zowel de landbouw als het platteland toekomstgericht in te richten:

1. De commissie Grondgebondenheid heeft in haar rapport 'Grondgebondenheid als basis voor een toekomstbestendige melkveehouderij' aangegeven dat de landbouw grotendeels zelfvoorzienend moet zijn. Een melkveebedrijf moet grotendeels kunnen voorzien in eiwit (ruwvoer) afkomstig van eigen grond. Minimaal 65% van de eiwitbehoefte moet in 2025 afkomstig zijn van eigen grond dat binnen een straal van 20 km van het bedrijf ligt.

De commissie geeft aan dat het realiseren van een voldoende grote huiskavel hierbij een belangrijke bouwsteen vormt. Gras, vooral blijvend grasland, draagt bij aan de koolstofopslag in de bodem en aan de bodemvruchtbaarheid. Grasland kan eveneens bijdragen aan de doelen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (weidevogels) en andere natuurdoelen. Deze transitie maakt de veehouder minder afhankelijk van mondiale

eiwitbronnen, waardoor er minder druk wordt gelegd op natuur elders in de wereld. De transportbewegingen worden door deze grondgebondenheid sterk verminderd, dit levert belangrijke milieuwinst op. De commissie pleit ervoor via een apart project samen met provinciale overheden een majeure inspanning te leveren om te komen tot kavelruil, het vergroten van de huiskavels en het stimuleren van bedrijfsverplaatsingen. Het inzetten van provinciale grondpotten kan bij het realiseren van deze doelen behulpzaam zijn. Gezien het grote belang van een goede positionering van de Nederlandse melkveehouderij is hiervoor een stevige financiële ondersteuning vanuit de provinciale overheden op zijn plaats.

2. In de visie 'Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden' geeft minister Schouten van LNV haar visie op de toekomst van de landbouw: Nederland als koploper in kringlooplandbouw. In haar visie is grondgebondenheid een belangrijke basis voor kringlooplandbouw. Vee wordt in de eerste plaats gevoed met gras, voedergewassen of gewasresten van het eigen bedrijf of uit de directe omgeving. De grondgebondenheid wordt hiermee verder versterkt en de agrarisch ondernemers kunnen beter rekening houden met de cultuurhistorische waarden van het landschap.
3. Kavelruil kan ook de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan zowel de transitie van de landbouw als aan de maatschappelijke opgaven zoals weidegang, klimaat en vermindering CO₂-uitstoot, verkeersveiligheid, het realiseren van de Natura 2000-opgaven en de opgave in het veenweidegebied. Grotere huiskavels bieden meer mogelijkheden voor gerichte weidegang, waardoor minder ammoniakemissie plaatsvindt (urine en mest komen niet met elkaar in contact) en bieden mogelijkheden voor gebruik van nieuwe manieren van mest-aanwending door bijvoorbeeld sleepslang met toevoeging van water, waardoor er een betere stikstofbenutting plaatsvindt en minder emissie. Grotere kavels lenen zich daarnaast ook beter voor de toepassing van precisielandbouw, waardoor minder af- en uitspoeling van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt.
4. Actueel zijn de ontwikkelingen met betrekking tot stikstof. De landbouw zal een bijdrage moeten leveren aan het verminderen van de deposities van ammoniak en stikstof. Mogelijk dat agrarische bedrijven in de directe omgeving van Natura-2000 gebieden met verouderde stalsystemen en/of hoge deposities moeten worden opgekocht. Kavelruil kan een bijdrage leveren aan een duurzame gebiedsinrichting, zowel voor natuur als voor de landbouw.
5. In de provincie Zuid-Holland is er een sterk groeiend bewustzijn dat de bodemdaling moet worden afgeremd. Enerzijds vanwege de traditionele reden dat het waterbeheer anders onbetaalbaar wordt en anderzijds vanwege de bijdrage van bodemdaling aan de uitstoot van CO₂, die op haar beurt weer een belangrijke bron is van klimaatverandering. Een urgent vraagstuk waar kavelruil een wezenlijk onderdeel kan zijn van de oplossing.

Er zijn dus meerdere redenen te noemen waarom kavelruil ook in de toekomst noodzakelijk is. SKZH speelt hierbij een belangrijke rol. Als enige in zijn soort in Zuid-Holland kan SKZH verkavelingsonderzoek doen en planmatig op een integrale manier met gronden schuiven, al of niet in combinatie met grondverwerving voor 'zachte' doelen als natuur en water. De SKZH ziet haar werkzaamheden nog steeds toenemen, mede vanwege bovengenoemde redenen. Vanwege haar ervaring met onderzoek, planvorming en uitvoering van projecten, die het individuele belang overstijgen, is SKZH klaar om planmatig een antwoord te geven op verkavelingsvraagstukken.

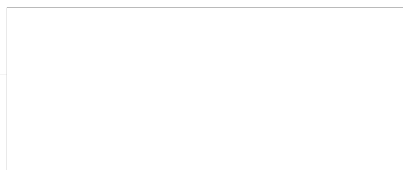
In Zuid-Holland bedraagt de hoeveelheid landbouwgrond 135.000 hectare. Op basis van de kennis, en een inschatting van het belang van agrarische structuurversterking in de toekomst, kan worden gesteld dat het noodzakelijk is om elk jaar 4.000 hectare (dus slechts 3% van alle grond) te (onderzoeken en) verkavelen waaruit 400 hectare ruil voortkomt. De totale investering hiervoor bedraagt € 560.000 (onderzoeks-, proces-, taxatie, notaris- en kaderkosten, en kavelaanvaardingswerken o.b.v. 400 hectare ruil). Op basis van de huidige begroting kan SKZH in de (nabije) toekomst niet aan de (toenemende) vraag naar hun werkzaamheden voldoen.

Op basis van hetgeen hierboven beschreven hopen wij u de urgentie van agrarische structuurversterking duidelijk te hebben gemaakt. Derhalve willen wij u vragen om het subsidieplafond voor agrarische structuurversterking te verhogen in de uiteindelijke begroting.

Uiteraard zijn wij ten alle tijden bereid om bovenstaand pleidooi mondeling toe te lichten en verder inzichtelijk te maken.

Met vriendelijke groet,
p.o.

Stichting Kavelruil Zuid-Holland

LTO Noord Zuid-Holland

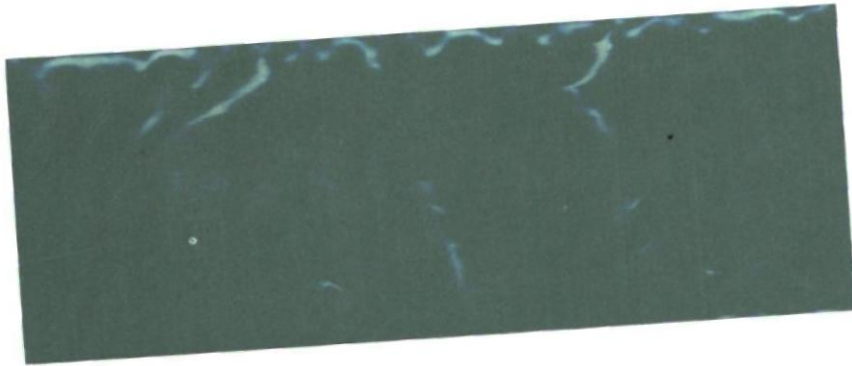
[@ltonoord.nl](mailto:info@ltonoord.nl)

Postbus 240

8000 AE Zwolle

10.12.19

Ontvangst Scanstraat
12 DEC. 2019

Provincie Zuid - Holland
12 DEC. 2019
Datum Ontvangst